

НАУКОВИЙ ВІСНИК

Ужгородського університету

Міністерство освіти України
Ужгородський державний університет

Серія



БІОЛОГІЯ

№4

Ужгород 1997

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Ніколайчук В.І.-головний редактор

доц.ГОЛІНКА Г.І., проф.КОМЕНДАР В.І., проф.КРОЧКО Ю.І.,
доц.КУРУЦ Н.В., доц.ПЕТРУС Ю.Ю., доц.РОШКО В.Г.

техн.ред.: с.н.с. БОЙКО Н.В.,
доц. КУРУЦ Н.В.

Відповідальний за випуск
доц.НІКОЛАЙЧУК В.І.

Крочко Ю.І. МОРФО-БІОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НІЧНИЦІ ГОСТРОВУХОЇ В УКРАЇНСЬКИХ КАР- ПАТАХ.....	146
Куруц Н.В. БУРОЗУБКА ЗВИЧАЙНА (SOEX ARANEUS L.) ЗАКАРПАТТЯ.....	149
Луговой О.Е., Потіш Л.А. ПРО СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИВЧЕННЯ ГІДРОФІЛЬНИХ ПТАХІВ ЗАКАРПАТТЯ....	153
Потіш Л.А. ОСОБЛИВОСТІ ЗИМІВЛІ КАЧИННИХ В УМОВАХ ЗАКАРПАТТЯ.....	156
Сойма Д.Ю., Понін І.Я. ДІЯ НЕМАТОДОСТІЙКИХ СОРТІВ КАРТОПЛІ НА ОЧИЩЕННЯ ГРУНТУ ВІД КАРТОПЛЯНОЇ НЕМАТОДИ В УМОВАХ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ...	160
Станкевич О.І. ОСОБЛИВОСТІ ОРНІТОФАУНИ М.УЖГОРОДА В ЗИМОВИЙ ПЕРІОД.....	162
Тлусті А.Й., Кидибиц В.В., Крочко Ю.І. РОЗВИТОК ПТАШЕНЯТ БУГАЙЧИКА (IXOBRUCHUS MINUTUS L.) В ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	165
Фаринець С.І. МОРФОЛОГІЯ ЯЙЦЕКЛАДІВ ДЕЯКИХ ВИДІВ ТАХІН (DIPTERA, TACHINIDAE), ЯКІ ВІДКЛАДАЮТЬ ЯЙЦЯ ПІД НАДКРИЛА ЖУКІВ.....	167
Фаринець С.І. МОРФОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОСТАВДОМЕНІВ ДЕЯКИХ ВИДІВ САМОК ТАХІН ТРІБИ EPHYLLINI ПІДРОДИНИ EXORISTINAE (DIPTERA, TACHINIDAE).....	170
Фаринець С.І. ДО ПИТАННЯ БІОЛОГІЇ РОЗМНОЖЕННЯ АТРОРА BELLADONNA L.....	172

ПЛОДООВОЧІВНИЦТВО І ВИНОГРАДАР- СТВО

Голінка П.І., Зозуля С.С. ДО ПИТАННЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ОПТИМАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ КУЩІВ ВИНОГ- РАДУ.....	175
Голінка П.І., Крочко В.Ю. ДЕЯКІ АСПЕКТИ БІОЛОГІЧНОЇ РЕГУЛЯЦІЇ ЧИСЕЛЬНОСТІ СИСНИХ ШКІДНИКІВ НА ПРИСАДИБНИХ ДІЛЯНКАХ.....	179
Заяць В.А. ВНУТРІШНЬОВИДОВА КЛАСИФІКАЦІЯ PERSICA VULGARIS MILL.....	181

ДІЯ НЕМАТОДОСТІЙКИХ СОРТІВ КАРТОПЛІ НА ОЧИЩЕННЯ ГРУНТУ ВІД КАРТОПЛЯНОЇ НЕМАТОДИ В УМОВАХ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Д.Ю.Сойма, І.Я.Понін

На теперішньому етапі в основному економічні збитки від ураження нематодою несуть власники присадибних ділянок, а не колективні господарства, так як на долю присадибних ділянок припадає більше половини валового збору картоплі, а у перспективі ці показники зростатимуть за рахунок орендаторів та фермерів.

Небезпека нематоди заключається не тільки в її високій шкідливості, а й важкості боротьби з нею. Проблема ускладнюється ще й тим, що паразит непомітний у полі, а перші ознаки ураження нечіткі. Сильно заражені осередки надзвичайно важко і дорого ліквідувати. Відсутність, а у гірських умовах на присадибних ділянках і немає можливості, проведення хімічних заходів по ліквідації осередків, тому єдиним правильним і надійним методом залишається - застосування нематодостійких сортів та сівозмін.

На протязі 1990-1996 років нами було закладено ряд дослідів по вивченню екологічної пластичності та стійкості до картопляної нематоди перспективних та районованих сортів картоплі. Із нематодостійких сортів вивчали: Пригожий - 2, Нарочь, Світлана, Ласунок, Молодіжний, Аула, Соната, еталоном служили сорти: Темп, місцевий сорт.

Для дослідів використовувались ділянки, що знаходились у с.Жорнава та с.Ужок Великоберезнянського району. Зараженість ґрунту на ділянках коливалась від 200 до 2400 личинок на 100см кубічних.

Найкращими виявились такі сорти: Світлана, Ласунок, Пригожий, - 2, Нарочь, табл.1.

Облік урожаю та характер розвитку досліджуваних сортів дозволило зробити такі висновки, що навіть в умовах низької і середньої зараженості ґрунту всі сорти були сильно пригнічені в розвитку. А осінній аналіз ґрунту після вирощування досліджуваних сортів дав можливість визначити характер зміни зараження ґрунту.

Місцевий сорт піднімає зараження ґрунту на 367%, а районований сорт Темп на 21%.

Із нематодостійких найкращими виявились такі сорти: Світлана, Ласунок, Пригожий - 2, Нарочь, Аула.

Господарські якості нематодостійких сортів

Сорт	Урожай кг на 10кущ	Зараження личинок грунту на 100см.куб		Зміна зараження в %
		початкова	кінцева	
Світлана	8,7	840	356	-63
Ласугок	7,5	760	370	-48
Нарочь	7,3	790	480	-47
Пригожий-2	5,4	890	470	-51
Аула	7,0	830	520	-26
Соната	3,35	1610	1100	-28
Молодіжний	6,9	960	830	-9
Темп	4,2	410	860	+21
Місцевий сорт	3,6	420	1870	+367

Очищення ґрунту проходить ще краще, якщо на ділянках вирощувати у послідуєчі роки культури, які нематодою взагалі не поражаються. Це такі культури як кукурудза, овес, фасоль, цибуля, що давали значне очищення ґрунту від нематоди.

Таким чином нематодостійкі сорти картоплі - основний елемент інтегрованої системи у боротьбі з картопліною нематодою, а поєднання з іншими заходами, особливо сівозмінами, допоможе покращити фітосанітарну обстановку у області.